

6. ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

SCIENCE

НАУКА

Գիտական կազմակերպությունները, անկախ դրանց ճյուղային պատկանելիությունից, կատարում են գիտական հետազոտություններ, ներառելով հիմնարար կիրառական հետազոտություններ և մշակումներ գիտության բոլոր ճյուղերում, ինչպես նաև գիտատեխնիկական ծառայություններ:

Գիտական հետազոտություններ և մշակումներ կատարող գիտական կազմակերպությունները ներառում են գիտահետազոտական ինստիտուտները, շինարարական նախագծային և նախագծահետախուզական կազմակերպությունները, դեպի դուրս արտադրանք բաց չթողնող փորձարարական գործարանները, բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները, գիտահետազոտական, նախագծաձարտարագիտական և տեխնոլոգիական աշխատանքներ կատարող արդյունաբերական կազմակերպությունների գիտատեխնիկական ստորաբաժանումները, ինչպես նաև հաշվետու տարում իրենց կազմում հետազոտություններ և մշակումներ կատարող ստորաբաժանումներ ունեցող այլ կազմակերպությունները:

Գիտահետազոտական, նախագծա-ձարտարագիտական և տեխնոլոգիական աշխատանքներ կատարող մասնագետների թվաքանակում ներառված են գիտատեխնիկական աշխատանքների կատարման անմիջականորեն մասնակցած բարձրագույն և միջին մասնագիտական կրթությամբ (ներառյալ ասպիրանտները) մասնագետները, ինչպես նաև գիտատեխնիկական աշխատանքներ կատարող գիտական կազմակերպությունների և ստորաբաժանումների ղեկավարները:

Research institutions regardless of their branch identity are engaged in research activities including fundamental and applied researches and developments in all branches of science, and also in rendering scientific and technical services.

Research institutions and enterprises engaged in research activities include research institutes, design and prospecting organisations, pilot production plants not serving any outside entities, higher education institutions, scientific and technical units of industrial enterprises engaged in research, design and technological work, and also other organisations reporting R&D activities in the period covered by their reports.

Specialists engaged in research and design and technological works cover specialists with higher and middle vocational education (including post-graduates) who are directly involved in performing research and technical works, and also heads of research institutions and subdivisions involved in research activities.

Научные организации, независимо от их отраслевой принадлежности, выполняют научные исследования, включающие фундаментальные, прикладные исследования и разработки во всех отраслях науки, а также научно-технические услуги.

Научные организации, выполняющие научные исследования и разработки, включают научно-исследовательские институты, проектные и проектно-изыскательские организации строительства, опытные заводы, не выпускающие продукцию на сторону, высшие учебные заведения, научно-технические подразделения на промышленных организациях, выполняющие научно-исследовательские, проектно-конструкторские и технологические работы, а также другие организации, имеющие в своем составе подразделения, выполнявшие в отчетном году исследования и разработки.

В численность специалистов, выполнявших научно-исследовательские, проектно-конструкторские и технологические работы, включены специалисты с высшим и средним профессиональным образованием (включая аспирантов), непосредственно участвовавшие в выполнении научно-технических работ, а также руководители научных организаций и подразделений, выполнявшие научно-технические работы.

Գիտահետազոտական, նախագծա-ճարտարագիտական և տեխնոլոգիական աշխատանքներ կատարող մասնագետների թվաքանակում չեն ներառվում տնտեսագիտական և ֆինանսական ստորաբաժանումների, նյութատեխնիկական ապահովման ստորաբաժանումների, գիտատեխնիկական տեղեկատվության մարմինների, գիտական, գիտատեխնիկական և այլ մասնագիտական գրադարանների, արտոնագրային ծառայությունների մասնագետները և ղեկավարները, բարձրագույն և միջին մասնագիտական կրթություն չունեցող լաբորանտները, հաշվապահության, կադրային ծառայության աշխատողները, գործավարները և այլն:

Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների գիտամանկավարժական աշխատողներ են համարվում մանկավարժական գործունեության հետ համատեղ գիտահետազոտական ստորաբաժանումներում կամ ԲՈՒՀ-երի ամբիոններում գիտատեխնիկական աշխատանքներ կատարող մասնագետները:

Excluded are managers and other accounting and planning staff, financial and material supply functionaries, and also personnel engaged in supplying scientific and technical information, those serving scientific and technical, and other special libraries, workers of patent units, laboratory workers without higher or middle vocational education, secretary, clerical workers, etc.

Scientific-pedagogical workers of higher educational institutions, workers engaged in educational activity combine this with performing research and technical works in research subdivisions or at faculties of higher educational institutions.

В численность специалистов, выполнявших научно-исследовательские, проектно-конструкторские и технологические работы, не включены руководители и специалисты экономических и финансовых подразделений, подразделений материально-технического обеспечения, органов научно-технической информации, научной, научно-технической и других специальных библиотек, патентных служб, лаборанты, не имеющие высшего и среднего профессионального образования, работники бухгалтерии, кадровых служб, делопроизводители и др.

Научно - педагогические работники высших учебных заведений - работники, выполняющие наряду с педагогической деятельностью научно-технические работы в научно-исследовательских подразделениях, либо на кафедрах ВУЗ-ов.

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
SCIENCE
НАУКА

6.1. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐԻ ՎՐԱ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ՆԵՐՔԻՆ ԾԱԽՍԵՐ¹

DOMESTIC COSTS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT¹

ВНУТРЕННИЕ ЗАТРАТЫ НА ИССЛЕДОВАНИЯ И РАЗРАБОТКИ ¹

	2016	2017	2018	2019	2020	
Ներքին ծախսեր, ընդամենը մլն. դրամ	11 074.4	11 867.6	10 532.2	11 682.5	12 932.7	Domestic costs, total mln. drams
որից՝						Внутренние затраты, всего млн. драмов
բյուջետային միջոցների հաշվին	8 611.0	8 981.7	7 798.1	8 572.7	10 216.5	of which: at the expense of budgetari funds за счет бюджетных средств

6.2. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ

NUMBER OF ORGANIZATIONS ENGAGED IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

ЧИСЛО ОРГАНИЗАЦИЙ, ВЫПОЛНЯЮЩИХ ИССЛЕДОВАНИЯ И РАЗРАБОТКИ

	2016	2017	2018	2019	2020	
Գիտական կազմակերպություններ, ընդամենը	69	69	63	63	65	Scientific organizations, total Научные организации - всего

6.3. ԳԻՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ

NUMBER OF EMPLOYEES OF ORGANIZATIONS ENGAGED IN SCIENTIFIC RESEARCHES

AND DEVELOPMENTS

ЧИСЛЕННОСТЬ РАБОТНИКОВ ОРГАНИЗАЦИЙ, ВЫПОЛНЯЮЩИХ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ И РАЗРАБОТКИ

(մարդ)

(persons)

(человек)

	2016	2017	2018	2019	2020	
Ընդամենը	4 881	4 822	4 452	4 539	4 499	Total Всего
այդ թվում՝						including:
հետազոտողներ և տեխնիկներ	4 002	3 807	3 552	3 512	3 657	из них: researchers and technicians исследователи и техники
օժանդակ անձնակազմ	537	527	453	457	485	support personnel вспомогательный персонал
այլ	342	488	447	570	357	other прочие

¹ Ըստ վիճակագրական հաշվետվությունների տվյալների:

According to the data of the statistical reporting data.

По данным статистических отчетностей.

	2016	2017	2018	2019	2020	
Նրանցից ունեն գիտական աստիճան						Of whom those having academic degrees of:
Գիտությունների դոկտորի այդ թվում՝	436	496	410	425	403	Из них имеют ученую степень: Doctor of science Доктора наук including: из них:
հետազոտողներ և տեխնիկներ	436	495	410	425	403	researchers and technicians исследователи и техники
գիտությունների թեկնածուի այդ թվում՝	1 578	1 556	1 404	1 378	1 400	doctor (candidate of science) кандидата наук including: из них:
հետազոտողներ և տեխնիկներ	1 578	1 553	1 403	1 375	1 399	researchers and technicians исследователи и техники

6.4. ԳԻՏՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԾԱՎԱԼԸ
VOLUME OF SCIENTIFIC-AND-TECHNICAL WORKS
ОБЪЕМ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ РАБОТ

(մլն. դրամ)

(mln. drams)
(млн. драмов)

	2018	2019	2020	
Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալը, ընդամենը	10 871.3	11 762.6	12 336.6	Volume of scientific and technical works, total Объем научно-технических работ, всего
այդ թվում՝ կատարել են սեփական ուժերով	9 196.0	11 218.4	11 707.8	including including withown powers в том числе выполнили собственными силами
Հետազոտություններ և մշակումներ, ընդամենը	10 110.0	11 292.1	11 073.0	Research and development, total Исследования и разработки, всего
այդ թվում՝ կատարել են սեփական ուժերով	8 456.4	10 795.0	10 498.7	including including withown powers в том числе выполнили собственными силами
Գիտատեխնիկական ծառայություններ, ընդամենը	761.3	470.5	1 263.6	Scientific-and-technical services, total Научно-технические услуги, всего
այդ թվում՝ կատարել են սեփական ուժերով	739.6	423.4	1 209.1	including including withown powers в том числе выполнили собственными силами

6.5. ԳԻՏՍԵՆՏԻԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄԸ
PERFORMANCE OF SCIENTIFIC-AND-TECHNICAL WORKS
ВЫПОЛНЕНИЕ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ РАБОТ

(մլն. դրամ)

(mln. drams)

(млн. драмов)

	Ըստ աշխատանքների արժեքի At cost of work По стоимости работ			Ըստ ինքնարժեքի At cost price По себестоимости			
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	
Ավարտված և պատվիրատուի կողմից ընդունված աշխատանքների փաստացի ծավալը	10 026.7	10 517.4	12 667.2	9 815.3	10 240.7	12 186.3	Actual volume of completed work and work accepted by customer
Տարեսկզբից կատարված աշխատանքների ծավալը	11 494.2	12 401.0	12 760.8	11 034.1	12 234.3	12 258.5	Фактический объем законченных и принятых заказчиком работ Volume of works performed from the beginning of year
այդ թվում՝ գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալը (արտադրանքը)	10 871.3	11 762.6	12 336.6	10 417.0	11 610.9	11 899.8	Объем работ, выполненных с начала года including: volume of scientific and technical works (production)
որանից՝							в том числе: объем научно-технических работ (продукция) including:
գիտահետազոտական աշխատանքներ	8 760.2	9 343.8	9 659.0	8 487.8	9 330.0	9 428.9	из них: research works
այդ թվում՝ հիմնարար	1 392.6	1 915.8	2 879.8	2 795.4	1 975.9	2 524.5	научно-исследовательские работы of which: fundamental research
նախագծակոնստրուկտորական և տեխնոլոգիական աշխատանքներ	1 064.7	1 519.6	1 089.2	967.4	1 456.2	968.2	в том числе: фундаментальные design engineering and technological works
արտադրանքի փորձնական օրինակների (խմբաքանակի) պատրաստում	187.8	265.9	289.8	158.4	222.5	252.4	проектно-конструкторские и технологические работы preparation of experimental samples
նախագծային աշխատանքներ շինարարության համար	97.3	162.8	35.0	50.6	151.8	29.1	(lots) of production изготовления опытных образцов (партий) изделий (продукции) design work for construction
գիտատեխնիկական ծառայություններ	761.3	470.5	1 263.6	752.8	450.4	1 221.2	projectные работы для строительства scientific and technological services
							научно-технические услуги

6.6. ԱՍՊԻՐԱՆՏՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ, ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ
 ENROLMENT, ADMISSION AND GRADUATION OF POST-GRADUATES
 ЧИСЛЕННОСТЬ, ПРИЕМ И ВЫПУСК АСПИРАНТОВ

(մարդ) (persons)
 (человек)

	2016	2017	2018	2019	2020	
Ասպիրանտների թվաքանակը (տարեվերջին), ընդամենը	1 202	1 085	985	936	911	Total number of post-graduates (end of year) Численность аспирантов (на конец года) - всего
այդ թվում՝ սովորող						including: those studied in
գիտական հաստատություններում	246	191	145	123	160	scientific institutions
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	126	98	66	47	89	of which: with available education
բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում	956	894	840	813	751	higher educational institutions
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	330	325	298	318	363	of which: with available education
Ասպիրանտների ընդունելությունը, ընդամենը	396	265	248	258	286	Admission of post-graduates, total
գիտական հաստատություններ	80	32	45	37	64	scientific institutions
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	42	15	18	23	51	of which: with available education
բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ	316	233	203	221	222	higher educational institutions
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	124	93	109	132	163	of which: with available education
Ասպիրանտների պատրաստումը, ընդամենը	334	348	273	277	236	Total number of post-graduates completed their education
գիտական հաստատություններում	71	70	70	58	44	scientific institutions
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	40	33	50	32	22	of which: with available education
բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում	263	278	203	219	192	higher educational institutions
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	116	96	99	99	50	of which: with available education
Ընդհանուր ավարտածներից պաշտպանել են թեկնածուական ատենախոսություն, ընդամենը	137	136	107	85	41	From total number of post-graduates with advanced education completed those having academic degree
գիտական հաստատություններում	43	37	38	19	9	scientific institutions
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	34	26	37	16	7	of which: with available education
բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում	94	99	69	66	32	higher educational institutions
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	74	67	58	54	24	of which: with available education

6.7. ԱՍՊԻՐԱՆՏՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ ԵՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆ ԸՍՏ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՃՅՈՒՂԵՐԻ
 ENROLMENT, ADMISSION AND GRADUATION OF POST-GRADUATES BY SCIENCE FIELDS
 ЧИСЛЕННОСТЬ И ВЫПУСК АСПИРАНТОВ ПО ОТРАСЛЯМ НАУКИ

(մարդ)

(persons)
(человек)

	2016	2017	2018	2019	2020	
Ասպիրանտների թվաքանակը Number of post-graduates Численность аспирантов						
Ընդամենը	1 202	1 085	985	936	911	Total Всего
նրանցից՝ ըստ գիտության ճյուղերի						of which by science fields: из них по отраслям наук:
Ֆիզիկամաթեմատիկական	139	115	89	73	88	Physics and mathematics Физико-математических
Քիմիական	14	9	12	11	7	Chemistry Химических
Կենսաբանական	47	49	41	46	48	Biology Биологических
Երկրաբանական	35	34	32	35	22	Geology Геологических
Տեխնիկական	184	149	124	107	127	Technical Технических
Գյուղատնտեսական	2	2	2	4	6	Agriculture Сельскохозяйственных
Պատմական	84	66	75	78	61	History Исторических
Տնտեսագիտական	276	249	208	194	186	Economics Экономических
Փիլիսոփայական	17	16	14	13	10	Philosophy Философских
Բանասիրական	99	115	114	121	114	Philology Филологических
Իրավաբանական	87	81	77	61	73	Law Юридических
Մանկավարժական	29	29	21	22	23	Pedagogics Педагогических
Բժշկական	21	17	18	26	17	Medicine Медицинских
Դեղագործական	-	2	2	-	1	Pharmacy Фармацевтических
Անասնաբուժական	1	-	-	-	1	Veterinary Ветеринарных
Արվեստագիտական	23	23	23	15	19	Art Искусствоведения
Ճարտարապետական	25	24	28	29	13	Architecture Архитектуры
Հոգեբանության	36	33	32	36	30	Psychology Психологических
Սոցիոլոգիական	15	16	17	18	11	Sociology Социологических
Քաղաքական	68	56	56	47	54	Political Политических

	2016	2017	2018	2019	2020	
Ասպիրանտներն ավարտել են տարվա ընթացքում Post-graduate graduates per year Выпуск аспирантов за год						
Ընդամենը	334	348	273	277	236	Total Всего
նրանցից՝ ըստ գիտության ճյուղերի						of which by science fields: из них по отраслям наук:
Ֆիզիկամաթեմատիկական	43	43	36	35	20	Physics and mathematics Физико-математических
Քիմիական	5	2	2	2	1	Chemistry Химических
Կենսաբանական	20	8	11	11	15	Biology Биологических
Երկրաբանական	6	6	10	10	9	Geology Геологических
Տեխնիկական	39	59	44	46	24	Technical Технических
Գյուղատնտեսական	1	1	-	-	2	Agriculture Сельскохозяйственных
Պատմական	22	28	12	21	19	History Исторических
Տնտեսագիտական	71	89	70	53	39	Economics Экономических
Փիլիսոփայական	10	11	7	4	7	Philosophy Философских
Բանասիրական	19	20	23	17	29	Philology Филологических
Իրավաբանական	37	30	28	22	13	Law Юридических
Մանկավարժական	6	4	4	5	6	Pedagogics Педагогических
Բժշկական	13	9	2	4	6	Medicine Медицинских
Դեղագործական	1	-	-	2	1	Pharmacy Фармацевтических
Անասնաբուժական	-	1	-	-	-	Veterinary Ветеринарных
Արվեստագիտական	5	6	5	6	10	Art Искусствоведения
Ճարտարապետական	8	8	2	6	6	Architecture Архитектуры
Հոգեբանության	9	3	1	9	13	Psychology Психологических
Սոցիոլոգիական	4	2	2	4	8	Sociology Социологических
Քաղաքական	15	18	14	20	8	Political Политических

ԱՍՊԻՐԱՆՏՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ, ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ, տարեվերջին
 ENROLMENT, ADMISSION AND GRADUATION OF POST-GRADUATES, end of year
 ЧИСЛЕННОСТЬ, ПРИЕМ И ВЫПУСК АСПИРАНТОВ, на конец года

մարդ - persons – человек

